

Sveučilište u Zagrebu
KINEZIOLŠKI FAKULTET

Josipa Antekolović

RODNA RAVNOPRAVNOST U SPORTU - PROMJENE PREMA EGALITARNOSTI

DOKTORSKI RAD

Zagreb, 2023.

SAŽETAK

Sport i fenomeni vezani za sport sociološki su važni jer su povezani s normama i vrijednostima šireg društva pa se na tom tragu postavlja pitanje uloge sporta kao sredstva stvaranja rodno ravnopravnijih tj. egalitarnijih društvenih odnosa. Koristeći kompleksnu mješovitu metodologiju istražilo se koje su i kakve reakcije studenata i studentica na iskustva bavljenja tipično muškim i tipično ženskim sportom te na koji način takva iskustva mijenjaju stavove o rodnoj ravnopravnosti u sportu i percepciju rodnih uloga.

Podatci za kvalitativne dionice istraživanja prikupljeni su polustrukturiranim intervjuima s elementima dubinskog na uzorku dvadeset studenata/ica Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te etnografskom dionicom istraživanja tijekom koje je promatrana jedna grupa studenata na nastavi Ritmičke gimnastike, jedna grupa studenata na nastavi Nogometa, jedna grupa studentica na nastavi Ritmičke gimnastike i jedna grupa studentica na nastavi Nogometa. Tematskom analizom podataka izdvojeno je pet tema, a ključni nalazi ukazuju kako je većina sugovornika/ica svjesna rodne tipizacije sportova, utjecaja medija na popularizaciju sporta i marginalizaciju žena u sportu. Sugovornici/ce podržavaju majčinstvo profesionalnih sportašica i njihov povratak na sportske terene nakon poroda. O tome kakav je nastavni plan i program za studentice i studente Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu sugovornici/ce ne razmišljaju. Zadatke koje dobivaju tijekom studija ispunjavaju bez pogovora, ne analiziraju i ne propitkuju te su u svakom trenutku usmjereni na postizanje cilja – polaganje ispita. Studenti/ce na nastavu kolegija Nogomet i Ritmička gimnastika dolaze neopterećeni predrasudama o tome je li neki sport više „ženski“ ili „muški“, je li vježbanje na određenom kolegiju prikladno za njih ili nije, je li šut na gol odraz „muškosti“ i jesu li „graciozni“ pokreti dokaz „ženskosti“.

U provedbi kvantitativnog dijela istraživanja koristila se metoda ankete te je u dvije točke mjerenja prikupljen 161 valjano ispunjen anketni upitnik. Rezultati kvantitativnih dionica istraživanja pokazuju da sudionici/ce ovog istraživanja, nakon sudjelovanja u tipično muškom i tipično ženskom sportu, pokazuju manje egalitarne stavove prema rodnoj ravnopravnosti sportu. Stavovi o rodnim ulogama na podskalama rodna radna egalitarnost i reproduktivna prava nisu se mijenjali dok su promjene u smjeru rodne neravnopravnosti detektirane na podskalama tradicionalizam i obrazovno-profesionalna egalitarnost. Studentice i u prvom i u drugom valu istraživanja pokazuju egalitarnije stavove od studenata kako prema rodnoj ravnopravnosti sportu tako i prema rodnim ulogama. Na skali rodne neravnopravnosti u sportu i na svim podskalama rodnih stavova nema statistički značajne razlike između sudionika koji

su upisali/odslušali kolegij Nogomet i onih koji su upisali/odslušali kolegij Ritmička gimnastika.

U radu su utvrđeni prediktori rodne ravnopravnosti u sportu i rodni stavovi. Jedini prediktor rodne ravnopravnosti u sportu pokazao se spol; studentice iskazuju egalitarnije stavove o rodnoj ravnopravnosti u sportu. Prediktor rodni stavovi na svim podskalama je spol, dok se religijsko uvjerenje i godina studija pokazuju kao prediktori reproduktivnih prava te veličina naselja u kojoj su sudionici proveli veći dio života kao prediktor tradicionalnih rodni stavovi.

Ključne riječi: rodna ravnopravnost u sportu, rodni stavovi, egalitarnost, studenti, muški sport, ženski sport